

Beslut för naturreservatet Brandbärsberget i Åsele kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Brandbärsberget beslutar Länstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 3.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att länstyrelsens beslut (2005-12-13, dnr 511-956-2002) om bildande av naturreservatet Brandbärsberget med tillhörande skötselplan upphör att gälla när beslutet ovan (2022-11-17, 512-1977-2022) om bildande av naturreservatet Brandbärsberget vunnit laga kraft.

Fakta om naturreservatet

Namn: Brandbärsberget

Dossiernummer: 2402166

NVR-id: 2003067

Natura 2000, områdeskod: SE0810449 (Brandbärsberget)

Kommun: Åsele

Län: Västerbotten

Lägesbeskrivning: ca 10 km NV Åsele

Mittkoordinat: 7123387, 606271 (SWEREF 99 TM)

Naturgeografisk region: 32c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter

Gräns: Se beslutskarta, bilaga 1

Markägare: Staten genom Naturvårdsverket

Fastighet: Söråsele 1:77

Förvaltare: Länstyrelsen Västerbotten

Totalareal: 104 ha

Areal skogsmark: 78 ha

Produktiv skog: 66 ha
Areal öppen våtmark: 20 ha
Areal sjöar och vattendrag: 4 ha
Areal övrigt: 1 ha

Syftet med naturreservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av reservatet är att bevara, vårda och återställa naturmiljön och den biologiska mångfalden i ett naturskogsområde samt i de övriga naturmiljöerna våtmarker, sjöar och vattendrag samt yngre skogar. Inom ramen för syftet kan reservatet användas för friluftsliv, undervisning och forskning.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer.

För de delar av reservatet som är präglad av naturliga störningar som brand, är påverkat av äldre och nyare tids skogsbruk, dikning, vandringshinder eller främmande arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- öka variationen och främja lövandelen i områdets ungsogar och medelålders skogar
- naturvårdsbränna mindre skogspartier med talldominerad skog
- utöka livsmiljöer eller öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och sumpskogar
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden är områdets urskogsartade granskogar som har mycket höga naturvärden knutna till gamla, skiktade granskogar med lång trädkontinuitet, riklig förekomst av hänglavar, gott om död ved och en synnerligen rik och skyddsvärd svamp-, moss- och lavflora med många rödlistade arter. Skogarna i området har generellt en låg påverkansgrad och området hyser även till stora delar opåverkade myrar.

Brandbärsberget ingår också i Natura 2000 och är utpekat för förekomsten av arten lappranunkel samt naturtyperna *mindre vattendrag*, *öppna mossar och kärr*, *aapamyrar*, *taiga* och *skogsbevuxen myr*.

I området finns viktiga livsmiljöer för många rödlistade arter som är beroende av naturskogsmiljöer och som därför har mycket små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap. Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Naturreseptatet är även till vissa delar präglat av både äldre och nyare tiders skogsbruk, dikningar i våtmarker och vandringshinder i vattendrag. På grund av detta så har ekosystemens funktion påverkats negativt och viktiga ekologiska strukturer vidmakthålls eller skapas inte. Ett bevarande och en utveckling av området värden förutsätter därför att återställningsarbeten kan genomföras för att öka variationen och lövandelen i området yngre skogar, öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter och även återställa struktur och hydrologi i området vattenmiljöer, våtmarker och skogar. Mindre delar av naturreseptatet är även präglat av naturliga störningar som brand. För bevarande och utveckling av brandberoende och brandgynnade värden krävs därför också att naturvårdsbränning ska vara möjlig att genomföra i dessa delar. Att området ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter även att skyltar kan sättas upp för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i reservatsområdet kräver ett ändamålsenligt och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder och förutsättningarna för att bevara och utveckla naturreseptatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

Skäl för att upphäva gällande beslut

I reservatet finns naturmiljöer som är beroende av åtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas, vilket det gällande beslutet från 2005-12-13 inte möjliggör.

Genom att ersätta det gällande beslutet med föreliggande beslut där större möjligheter ges till lövgynnande skötsel, naturvårdsbränning, hydrologisk och fysisk återställning av negativt påverkade våtmarker, skogar, sjöar och vattendrag samt borttagandet av för området främmande arter får området ett mer ändamålsenligt skydd och ökad möjlighet att uppnå bevarandemålen för Natura 2000-området.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg, mark- eller luftledning,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta,

dika, dikesrensa, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,

4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan eller ta frö eller vidta någon skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivna fordon; undantag medges för uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin med mindre motorfordon till närmaste väg samt för snöskoter på snötäckt och väl tjälad mark eller is,
7. släppa ut eller sprida gifter, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringssmedel,

Det är utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

8. uppföra jakttorn eller röja nya sikt- eller skjutgator.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator inom de områden som framgår av bilaga 2,
4. skötselåtgärder för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer i skog genom att kapa buskar eller träd, skada träd, tillföra död ved samt genomföra markstörning inom de områden som framgår av bilaga 2,
5. skötselåtgärder för att öka variationen och lövandelen i ungskogar och medelålders skogar genom att kapa buskar eller träd, skada träd, tillföra död ved samt genomföra markstörning inom det område som framgår av bilaga 2,
6. skötselåtgärder i dikespåverkade våtmarker och skog genom röjning av buskar och träd och igenläggning av diken,
7. fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag genom att ta bort vandringshinder, återföra upprepade block och sten, öppna avstängda sidofårar, etablera lekstränder för fisk, återställa igenslammade bottnar eller tillföra död ved,

8. borttagande av för området främmande arter,
9. undersökning och dokumentation av mark, vatten, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. framföra motordrivet fordon, undantag medges för snöskoter på snötäckt och väl tjälad mark eller is,
2. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade, med undantag för att ta torra, döda kvistar för att använda till lägereld,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för icke fridlysta blommor samt bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning,

Det är utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut, samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437), samt framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass.
- d) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden uppmärksammades först 1993 i samband med den rikstäckande nyckelbiotopsinventeringen som utfördes av skogsvårdsstyrelsen. Två delområden, 21 ha och 18 ha stora, avgränsades som nyckelbiotoper. Den privata markägaren avverkningsanmälde ca 40 ha försommaren 1997 varav huvuddelen utgjordes av nyckelbiotop. I samband med detta fältbesökte länsstyrelsen området under sensommaren 1997. Naturskyddsföreningen besökte också området under 1997. Efter avverkningsanmälingen hade länsstyrelsen kontakt med den privata markägaren. Under 1999 togs även kontakt den andra markägaren, SCA, för att förankra reservatsplanerna. Därefter genomfördes en värdering av marken och staten påbörjade förhandling med markägarna om ersättning. I slutet av 2000 var förhandlingarna avslutade och avtal upprättades mellan parterna där staten köpte marken. Beslut om bildande av naturreservatet togs i december 2005.

Hela reservatet ingår sedan 2005 även i Natura 2000.

År 2022 påbörjades en översyn av gällande beslut och skötselplan för att möjliggöra nödvändig naturvårdande skötsel.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Åsele kommun framför att ändringarna i föreskrifterna ligger helt i linje med målen i kommunens översiktsplan med bland annat möjligheten att nu använda torra och döda kvistar till lägereldar, eftersom detta möjliggör och tillgängliggör området på ett tillfredsställande sätt. Vidare framför kommunen att det tillskapas bättre förutsättningar för att öka och bibehålla de höga naturvärdena inom reservatet genom möjligheten till borttagande av främmande arter. Kommunen framför också att eftersom jakt är en viktig del av friluftslivsutövandet inom Åsele kommun, bör prövningen kring uppförandet av eventuellt nya jaktorn ske på ett enkelt sätt och att långa handläggningstider förebyggs med goda rutiner.

Naturvårdsverket tillstyrker länsstyrelsen förslag till beslut, men framför synpunkter på att formuleringen av upphävandet av gällande beslut kan tolkas som att ytterligare tre veckors besvärstid börjar löpa efter beslutet vunnit laga kraft. Naturvårdsverket framför vidare att beslutet vinner laga kraft i sin helhet vid samma tidpunkt, och föreslår därför alternativ formulering lydande ”*Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken att upphäva länsstyrelsens beslut 2005-12-13, dnr 511-956-2002.*”

Länsstyrelsen bedömer att formuleringen i beslutsförslaget inte kan ge upphov till någon ytterligare besvärstid på det sätt som Naturvårdsverket beskriver. Länsstyrelsen anser vidare att det är angeläget att säkerställa att det inte kan uppstå en situation där befintligt reservat upphävts utan att det nya reservatet slutligt kommit till och väljer därför att inte ändra beslutsformuleringen.

Vilhelmina södra sameby har inget att erinra och Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Brandbärsberget naturreservat ligger ca 10 km nordväst om Åsele (Sjeltie) och domineras av de två skogsklädda höjderna Brandbärsberget och Fäbodberget som reser sig ca 50 meter över omgivningarna. I sänkan mellan dessa berg tätnar skogen för att i väster övergå i mer sumpskogartade marker. Mellan dessa skogsbärande delar löper myrstråk och längst i norr ligger ett större myrområde med fastmarksholmar. I norr rinner Kvarnån, Sängsjöns utlopp. En liten del av en mindre sjö, Brandbärstjärnen, ingår också i området.

Större delen av skogsmarken inom reservatet är urskogsartad och har mycket få spår av skogsbruk. Skogen präglas av brandrefugial grannaturskog och sumpgranskog. Uppe på toppen av Brandbärsberget och i den sydvända branten växer även en blockrik hållmarkstallskog. Tallmarker finns också på de fastmarksholmar som finns ute på myren i den norra delen av objektet. Reservatet hyser mycket gott om lågor i alla dimensioner och nedbrytningsstadier samt en synnerligen rik och skyddsvärd svamp-, moss- och lavflora. I naturreservatet finns bland annat riklig förekomst av hänglavar, och i myrkanter växer den skyddsvärda arten lappranunkel som är en utpekad Natura 2000-art. Mot öster påträffas mer lövrika barrskogar med stort inslag av främst sälg samt ett mindre område med sekundär, lövdominerad ungskog som tidigare var planterad med tall.

Myrområdet i öster är opåverkat av dikning men våtmarkerna mellan Sämskälviken och Brandbärstjärnen är starkt påverkade av dikning. I Kvarnån strax utanför reservatsgränsen i nordöst finns en damm som ger negativ påverkan på den ekologiska funktionen i vattendraget genom att hindra vattenlevande organismers fria vandringsvägar.

Naturreservatet nås genom en skogsbilväg sydost om reservatet. Reservatet kan besökas för egna strövtåg utifrån dess naturgivna förutsättningar.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Brandbärsberget utgörs till stora delar urskogsartade granskogar som är av stort värde för den biologiska mångfalden. De höga värdena är knutna till den låga mänskliga påverkansgraden, den skiktade granskogen med stort inslag av gamla träd, rikligt med död ved och hög frekvens av rödlistade arter. Områden med naturskog blir alltmer sällsynta i länet och värdet av dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet ökar i takt med detta. Inom den naturgeografiska region (32 c) där Brandbärsberget är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast en mycket liten del av den totala skogsmarksarealen. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk, vattenkraftsutbyggnad, dikning och

annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär.

Eftersom större delen av skogsmarken inom reservatet är urskogsartad och har mycket få spår av skogsbruk är skötselriktningen huvudsakligen fri utveckling. Eftersom området även innehåller ytor med lövrika naturskogar samt lövrika yngre skogar så förutsätter dock ett utvecklande av lövträdsvärdena i dessa områden att det finns möjlighet att genomföra variationsskapande och lövgynnande åtgärder. I reservatet finns även mindre partier med talldominerade skogspartier där naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder kan bevara och utveckla brandberoende och brandgynnade värden. Eftersom reservatet också innehåller dikespåverkade skogs- och våtmarks-partier och eftersom vattenmiljöer lokalt kan vara påverkade så finns i dessa miljöer behov av skötsel i form av återställningsåtgärder.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftslivsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Brandbärsberget med sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Motivering och bedömning för att upphäva gällande beslut

Motiv för att upphäva reservatsbeslutet från 2005-12-13 och i stället ersätta det med föreliggande beslut och skötselplan är att det i området finns flera naturmiljöer som är beroende av skötselåtgärder för att naturvärdena ska kunna bevaras och utvecklas, något som något som det gällande beslutet från 2005 inte medger.

I Brandbärsberget naturreservat finns områden med yngre, lövrika skogar. Detta inkluderar idag även ett mindre område som, vid reservatsbildandet i 2005, bestod av en tallplantering. Enligt gällande beslut ska även detta område lämnas till fri utveckling efter att planterad skog röjts, med syfte att skapa en lövdominerad skog med graninslag. Löv är generellt är en bristvara i dagens skogslandskap, och för att kunna bibehålla och öka lövinslaget i reservatet behöver återkommande lövgynnande skötselåtgärder genomföras i delar av naturreservatets lövrika barrnaturskogar och i reservatets yngre skogar, inklusive området med tidigare tallplantering.

Även gamla brandpräglade skogar blir alltmer sällsynta i landskapet, en följd av storskaligt skogsbruk och en effektiv brandbekämpning. För att kunna bibehålla och öka också dessa värden möjliggörs naturvårdsbränning och andra brandefterliknande åtgärder i mindre delar av reservatets talldominerade skogspartier.

I naturreservatet finns ett dike som påverkar omgivande myrar och sumpskogar på ett negativt sätt. Även vattendrag i området bedöms vara påverkade av en damm utanför reservatsgränsen. För att uppnå ett mer ändamålsenligt skydd för dessa naturmiljöer behöver dikena läggas igen och vattendragen kan vara i behov av restaurering.

Även för området främmande arter, vilka kan förväntas öka i takt med klimatförändringarna, kan behöva bekämpas inom reservatet.

Av ovan nämnda skäl har Länsstyrelsen i detta föreliggande beslut kompletterat B-föreskrifterna *om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla*, enligt 7 kap. 6 § miljöbalken, för att möjliggöra ovannämnda naturvårdande skötsel. B-föreskrifterna har även kompletterats för att möjliggöra underhåll av informationstavlor. Det ges även möjlighet till dokumentation och undersökning av områdets vattenmiljöer, i tillägg till mark, vegetation och djurliv. Utöver detta hänvisar B-föreskrifterna inte längre till skötselplanen, som gjordes i gällande beslut.

Det nya beslutet får även förtydliganden av A-föreskrifterna *om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden*, enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, vad gäller att framföra motordrivet. Nya jaktorn och tillhörande nya sikt- eller skjutgator tillåts nu efter tillstånd från länsstyrelsen.

I C föreskrifterna *om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet* enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, har lättnader i förbuden inrättats vad gäller att medföra okopplad hund, ta torra, döda kvistar för att använda till lägereld samt att plocka icke fridlysta blommor. Förtydliganden har införts i förbuden att framföra motordrivet fordon samt störa djurlivet. Att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning tillåts nu efter tillstånd från länsstyrelsen.

Nya generella undantag från föreskrifterna ska underlätta rennärning, jakt, samt insamling av enstaka artexemplar för artbestämning och dokumentation. Ett undantag från föreskrifterna för att förvaltaren ska få vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna har även lagts till.

Även formuleringarna av syfte har justerats och preciserats, för att inkludera även de övriga naturmiljöerna våtmarker, sjöar och vattendrag samt yngre skogar, samt att syftet med reservatet är att vårda och återställa naturmiljöerna i tillägg till att bevara. Syftet har även kompletterats med hur syftet ska uppnås, och skälen för beslutet har lagts till. De beskrivande texterna i beslutet och skötselplanen har justerats och preciserats, dock utan att väsentligt ändra innebörden i dessa.

Det gällande beslutet från 2005-12-13 ersätts av ett nytt beslut som innebär ett likvärdigt och i vissa avseende starkare områdesskydd. Det nya beslutet möjliggör även mer ändamålsenlig skötsel av de värdefulla naturmiljöer som ska bevaras och vårdas i naturreservatet. Vissa lättnader har gjorts av A- och C-föreskrifterna och nya generella undantag från A-föreskrifterna har införts. Länsstyrelsen gör bedömningen att de nya undantagen behövs

för att beslutet ska vara i linje med redan gällande lagstiftningar och nyttjanderätter samt undantag läggs även till för att underlätta prövning och tillsyn i området. Länsstyrelsen har vidare bedömt att dessa lättnader och undantag är nödvändiga för att föreskrifterna inte ska gå längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syfte. Utifrån ovanstående bedömer Länsstyrelsen att synnerliga skäl föreligger och att det finns stöd för att upphäva det gällande reservatsbeslutet som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808).

Enligt 7 kap. 7§ fjärde stycket miljöbalken får beslut om upphävande av gällande beslut meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. I detta fall upphävs det gällande reservatet för att bilda ett förstärkt skydd. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att detta nya beslut inte innebär något väsentligt intrång i områdets naturvärden och finner därav att det inte finns skäl att ställa krav på kompensation.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Brandbärsberget har hög prioritet inom länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av naturreservatet Brandbärsberget ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd¹.
- Området ligger inom en värdestrakt för limniska miljöer och därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå². En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.
- Högproduktiv granskog som finns inom reservatet är en prioriterad skogstyp för skydd. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden³.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är en av de skyddsformer som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

¹ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

² Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

³ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

Reservatsbeslutet omfattar 79 hektar skogsmark (varav 66 ha är produktiv skog), 4 hektar vattendrag och sjöar och 20 hektar våtmark med dess arter, strukturer och processer som i första hand stärker möjligheterna att nå miljömålen *Levande skogar* men även miljömålen *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Naturreseptatet Brandbärsberget ingår sedan 2001 i Natura 2000. Brandbärsberget är främst utpekad för att bevara de skyddsvärda skogarna med en rik och skyddsvärd kryptogamflora - träden med riklig förekomst av hänglavar, och gott om död ved. Som prioritering för skydd finns också lappranunkel som är en utpekad Natura 2000-art. Utpekade naturtyper är *mindre vattendrag*, *öppna mossar och kärr*, *aapamyrar*, *taiga* och *skogsbevuxen myr*. För Natura 2000-områden finns krav på reglering av nödvändiga bevarandeåtgärder i EU-direktiv (art- och habitatdirektivet 92/43/EEG⁴) och i svensk lagstiftning (miljöbalken, områdesskyddsförordningen). Länsstyrelsen bedömer att reservatsbeslutet, tillsammans med andra skyddsinsatser, är en nödvändig bevarandeåtgärd för att områdets värden ska bestå och för att de utpekade naturtyperna och arten ska kunna bevaras och vid behov restaureras. Därigenom kan förekomsterna bidra till så kallad gynnsam bevarandestatus, vilket innebär att den utpekade artens och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bibehållas på lång sikt.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Naturreseptatet berör inga riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.

Beslutet bedöms vara förenligt med översiktsplanen i Åsele kommun.

Sammantaget så bedömer länsstyrelsen därför utifrån reservatets omfattning att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en intresseavvägning där hänsyn ska tas till enskilda intressen. Utgångspunkten vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen.

⁴ EU:s Art- och habitatdirektiv, Direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området. I avsnittet *Motiv till skyddets utformning* ges en fördjupad motivering till detta.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning för ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en bedömning om konsekvensutredning göras för ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Dessa föreskrifter gäller rätten att färdas och vistas, och ordningen i övrigt i området och exemplifieras i förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45) som förbud mot åtgärder som annars hade varit tillåtna enligt allemansrätten.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

För anordnande av fasta renskötselaneläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12. kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (SFS 1998:904) om anmälan om samråd.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (SFS 1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§

miljöbalken. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området. Lappranunkel är en utpekad Natura 2000-art som växer i naturreservatet. Vilt levande exemplar av arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel.

- av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Maja Sjöskog Kvalvik, naturvårdshandläggare, som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Helene Hellmark Knutsson

Landshövding

Maja Sjöskog Kvalvik

Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Föreskriftskarta
3. Skötselplan
4. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1. Beslutskarta

Naturresevat Brandbärsberget

Åsele kommun
Västerbottens län

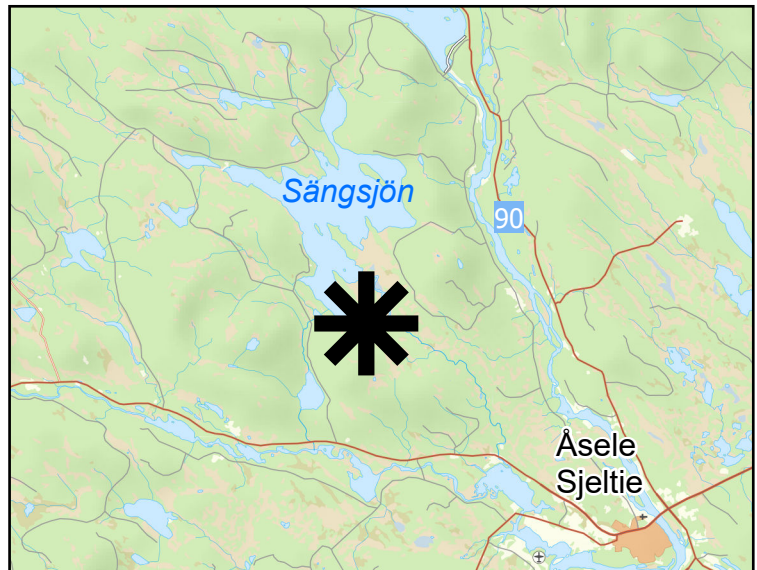
Bilaga 1 till beslut
med dnr 512-1977-2022

 Reservatsgräns

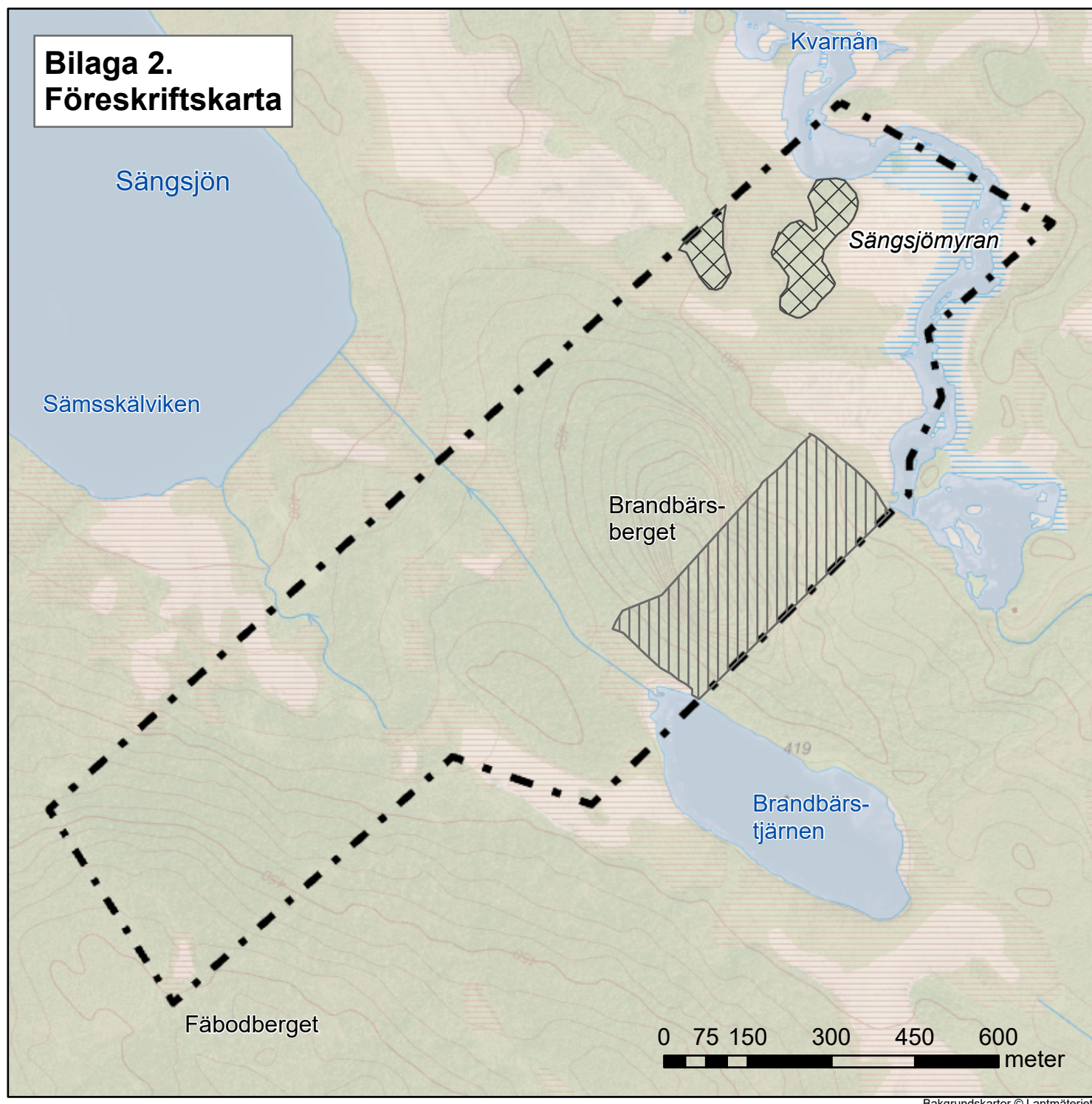

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

**Bilaga 2.
Föreskriftskarta**

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

**Föreskriftskarta för Brandbärsbergen naturreservat
i Åsele kommun dnr: 512-1977-2022**

- Skötselåtgärder enligt föreskrift B3 och B4
- Skötselåtgärder enligt föreskrift B4 och B5

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

2022-11-17

Diarienummer

512-1977-2022

Arkivbeteckning

2402166

1(12)

Skötselplan för naturreservatet Brandbärsberget i Åsele kommun

Foto: Per-Anders Blomqvist, Länsstyrelsen Västerbotten

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av reservatet är att bevara, vårda och återställa naturmiljön och den biologiska mångfalden i ett naturskogsområde samt i de övriga naturmiljöerna våtmarker, sjöar och vattendrag samt yngre skogar. Inom ramen för syftet kan reservatet användas för friluftsliv, undervisning och forskning.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer.

För de delar av reservatet som är präglad av naturliga störningar som brand, är påverkat av äldre och nyare tids skogsbruk, dikning, vandringshinder eller främjade arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- öka variationen och främja lövandelen i områdets ungsogar och medelålders skogar
- naturvårdsbränna mindre skogspartier med talldominerad skog
- utöka livsmiljöer eller öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog
- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och sumpskogar
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv

2. Prioriterade bevarandevärden

Prioriterade bevarandevärden är

- Gammal orörd grannaturskog med gott om död ved och riklig förekomst av hänglavar.
- Stor artrikedom med synnerligen rik kryptogamflora.
- Opåverkade myrområden.
- Förekomsten av lappranunkel.

Natura 2000

Naturreservatet Brandbärsberget ingår i nätverket Natura 2000 (Brandbärsberget, SE0810449). De åtgärder som beskrivs i skötselplanen och som senare kommer att genomföras följer bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000.

Följande naturtyper samt en art, enligt Art- och habitatdirektivet, finns eller har påträffats i reservatet och är en del av det som utgjort grund för utpekandet av Brandbärsberget som Natura 2000-område:

Utpekade naturtyper inom Natura 2000-området Brandbärsberget:

- Mindre vattendrag (3260)
- Öppna mossor och kärr (7140)
- Aapamyrar (7310)

2022-11-17

Diarienummer
512-1977-2022

- Taiga (9010)
- Skogsbevuxen myr (91D0)

Utpekad art inom Natura 2000-området Brandbärsberget:

- Lappranunkel, *Coptidium lapponicum* (1972)

3. Uppgifter om naturreservatet

3.1. Administrativa uppgifter

Namn: Brandbärsberget

Dossiernummer: 2402166

NVR-id: 2003067

Natura 2000, områdeskod: SE0810449 (Brandbärsberget)

Kommun: Åsele

Län: Västerbotten

Lägesbeskrivning: ca 10 km NV Åsele

Mittkoordinat: 7123387, 606271 (SWEREF 99 TM)

Naturgeografisk region: 32c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter

Gräns: Se beslutskarta, bilaga 1 i beslutet

Markägare: Staten genom Naturvårdsverket

Fastighet: Söråsele 1:77

Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten

Totalareal: 104 ha

Areal skogsmark: 78 ha

Produktiv skog: 66 ha

Areal öppen våtmark: 20 ha

Areal sjöar och vattendrag: 4 ha

Areal övrigt: 1 ha

3.2. Naturtyper

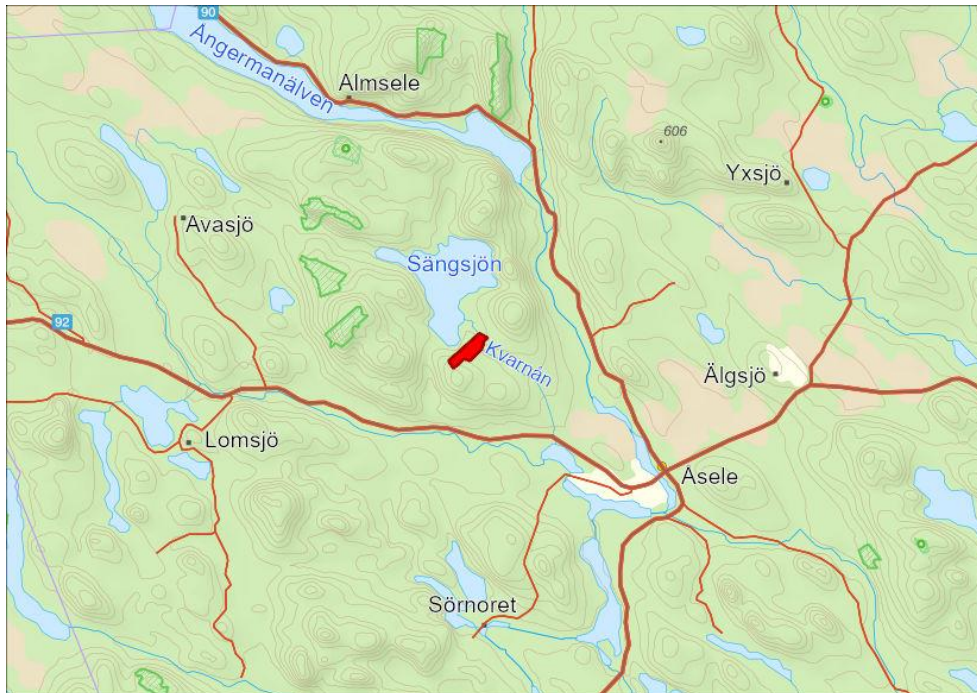
Naturreservatets naturtyper anges i tabellen nedanför, enligt Natura naturtypskartan (NNK).

Naturtyp	Naturtypskod	Areal (ha)
Taiga	9010	51
Öppna mossar och kärr	7140	23
Taiga, sumpskog	9006	12
Skogsbevuxen myr	9740	8
Mindre vattendrag	3260	3
Myrsjöar	3160	0,4
Icke natura-skog	9900	6

3.3. Beskrivning av naturreservatet

Brandbärsberget naturreservat ligger en knapp mil nordväst om Åsele (Sjeltie), strax söder om Sängsjön. Området ligger 400 – 470 m ö.h. och domineras av de två skogsklädda höjderna Brandbärsberget och Fäbodberget som

reser sig ca 50 meter över omgivningarna. I sänkan mellan dessa berg tätnar skogen för att i väster övergå i mer sumpskogsartade marker. Mellan dessa skogsbärande delar löper myrstråk och längst i norr ligger ett större myrområde med fastmarksholmar. I norr rinner även Kvarnån, Sängsjöns utlopp. En liten del av en mindre sjö, Brandbärstjärnen, ingår i området.

Naturreseptat Brandbärstjärnen (rödmarkerat) ligger cirka 10 km NV om Åsele. På kartan syns också några närliggande naturreseptat (grön markering).

Geologi

Berggrunden består av gråvacka, skiffer och yngre granit. De dominerande jordarterna är morän och torv medan det finns mindre delar berg i dagen på Brandbärstjärnen topp.

Skog

Skogarna i reservatet, som utgör ca två tredjedelar av arealen, domineras av granskogar. På höjderna växer friska blåbärsrisgranskogar med tydlig urskogsstruktur. Här finns gott om naturskogsstrukturer som gamla träd, skiktning, luckighet och död ved i alla dimensioner och nedbrytningsstadier. På träden förekommer rikligt med hänglavar. I dalsänkan mellan dessa höjder blir miljön fuktigare och här växer naturskogsartad gransumpskog. Två mindre bäckar rinner genom denna del och längs dessa dråg är skogen speciellt grovvuxen med tydliga urskogsstrukturer. Strax väster om Brandbärstjärnen tätnar skogen och förhållandena blir samtidigt lite bördigare med grova, högstammiga granar och även en hel del grova lövträd, speciellt björk. Uppe på toppen av Brandbärstjärnen och i den sydvända branten växer en blockrik hållmarkstallskog. Tallmarker finns även på de fastmarksholmar som finns ute på myren i den norra delen av objektet. Här är tallarna upp mot 200 år gamla med ett varierande inslag av gran och björk. Stora delar är av

brandrefugial karaktär och det finns genomgående sparsamt med spår av brand i området. De spår av brand som påträffas utgörs av glest förekommande brända mossöverväxta gamla tallstammar och stubbar samt enstaka träd med brandljud.

Större delen av skogsmarken inom reservatet är urskogsartad och har mycket få spår av skogsbruk. Det finns dock i dessa delar enstaka, över 50 år gamla, stubbar som är resultat av sporadiska plockhuggningar. Andra spår som vittnar om tidigare markanvändning är en bäck som rätats och dikats för att få en effektivare markavvattning i de mer sumpskogsartade delarna av reservatet. I den östra delen av reservatet, på den gamla SCA-marken, finns ett något yngre bestånd. Även här är bestånden naturskogsartade men plockhuggning har skett något mer extensivt. Strax intill detta bestånd finns ett ca 10 år gammalt hygge, varav ca 3 ha ligger inom reservatsavgränsningen.

Våtmarker

Myrarna inom reservatet är huvudsakligen tallmossar av ristyp. I partier ökar inslaget av tallar och det finns mindre delar rena tallsumpskogar med över 200 år gamla tallar. Det finns även drag av fattigkärr, främst av starrvitmosstyp, och dessa finns i större omfattning i områdets södra delar.

Mindre delar, i området mellan Sämskälviken och Brandbärstjärnen, är starkt påverkade av dikning.

Sjöar och vattendrag

En liten del av en mindre sjö, Brandbärstjärnen, ingår i området. Två mindre bäckar rinner genom dalsänkan mellan Brandbärsberget och Fäbodberget. En av dessa går mellan Brandbärstjärnen i sydost och Sängsjön utanför reservatet i nordväst. Den andra bäcken rinner från myrområdet väster om Brandbärstjärnen till Sängsjön. Bäckerna mellan Brandbärstjärnen och Sängsjön har dikats och rätats ut.

I norr ingår även en del av Kvarnån, Sängsjöns utlopp. I Kvarnån finns en damm strax utanför reservatsgränsen som begränsar möjligheten för fisk att förflytta sig inom eller mellan berörda vattenförekomster¹.

Arter

Brandbärsbergets orörda karaktär gör området gynnsamt för många växter och djur som är beroende av ostörda ekosystem. Området inkluderar en mängd rödlistade arter och naturvårdsarter, se sammanställd artlista i bilaga 1 till skötselplanen. Framförallt finns ett stort antal noteringar av olika vedsvampsarter knutna till död ved i naturskogsbestånd som t ex ostticka, lapp-ticka, rosenticka och tajgaskinn.

Kulturhistoria

Det finns inga kända förekomster av forn- eller kulturlämningar².

¹ VattenInformationsSystem Sverige, VISS. ID WA64183759.

² Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

Friluftsliv

Naturreservatet Brandbärsberget är ett trevligt och relativt lättillgängligt besöksmål för egna strövtåg och naturstudier. Man kan nå reservatet från nordöst via skogsbilväg från Torvsele.

Reservatet saknar besöksanordningar. Naturreservatet kan besökas året runt för vandring, fågelskådning och svamp- och bärplockning. Delar av reservatet består av blöta sumpskogar som inhyser den skyddsvärda arten lappranunkel.

Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Vilhelmina södra samebys förvinter- och vårvinterland. Vilhelmina södra sameby är en fjällsameby.

4. Skötselområden för naturvärden

Reservatet är indelat i 4 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (bilaga 2). För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

För samtliga skötselområden gäller bevarandemålet att främmande arter som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden inte ska förekomma. Det innebär att främmande arter ska kunna tas bort om behov uppstår.

4.1. Skötselområde 1: Grandominerad barrskog med fri utveckling, med möjlighet till hydrologisk restaurering (59 ha)

Skötselområdet omfattar större delen av reservatets skogar där huvuddelen utgörs av friska-fuktiga gransskogar och gransumpskogar. Dessa skogar bär idag mindre tydliga spår av äldre tiders skogsbränder. Skogarna har eller är på väg att utveckla en brandrefugial karaktär med naturvärden kopplade till slutna gransskogar. I skötselområdet finns inslag av en del grova lövträd, speciellt björk, samt partier med blockrik hållmarkstallskog. Inom området finns även partier av dikningspåverkad sumpskog.

I sumpskogarna mellan myrområdena i mitten av reservatet växer den utpekade Natura 2000-arten lappranunkel. Arten tål avsevärd beskuggning men trivs bäst där videsnåren inte är för täta. Lappranunkel hotas av dikning och andra markavvattnande åtgärder som kraftigt påverkar hydrologin. Sådana åtgärder kan betyda att arten slås ut. Även körskador i samband med skogsbruk och övrig terrängkörning kan lätt ge upphov till lokalt ändrad hydrologi med liknande följder. Arten kan också hotas av för kraftigt solexponering till exempel efter avverkning, som leder till uttorkning.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska utgöras av naturskogartad barrskog (46 ha) och sumpskog (13 ha).
- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters

och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär.

- Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom gamla träd, döda och döende träd, luckighet, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Skötselområdet ska normalt innehålla betydande mängder död ved som erbjuder typiska vedlevande arter gynnsamma livsbetingelser.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området. Särskilt ska bevarandet av lappranunkel beaktas, och populationen ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning, annat än inom ramen av naturlig variation.
- Skötselområdet ska ha en i huvudsak intakt, naturlig hydrologi och hydrokemi. Diken som har en påtagligt avvattande effekt på områdets naturtyper bör ej förekomma inom skötselområdet.

Skötselåtgärder

Skogarna ska i huvudsak få utvecklas fritt genom en fortsatt naturlig succession. Om möjligt inom reservatsgränsen kan det göras restaureringsåtgärder i de delar som utgörs av dikningspåverkad skog för att återskapa en mer naturlig hydrologi, för att därefter lämna området för fri utveckling. Det ska även vara möjligt att avverka träd för att kunna genomföra hydrologisk återställning.

Terrängkörning som innebär ett betydande markslitage bör undvikas i området där lappranunkeln växer.

4.2. Skötselområde 2: Skog med lövgynnande och variationsskapande skötsel (9,5 ha)

Skötselområdet utgörs av lövrika barrblandskogar. Ungefär hälften av skötselområdet som ligger i reservatets sydöstra del utgörs av yngre skogar, och andra hälften av naturskogar. Längst mot Kvarnån finns kraftigt påverkad skog där ett ca 3 ha stort område 2016 röjdes på all tall och gran för att gynna lövbeståndet.

Bevarandemål

- Hela skötselområdet ska på sikt utgöras av en lövrik barrnaturskog (9,5 ha).
- Skötselområdet ska på sikt innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom gamla träd, döda och döende träd, luckighet, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Skötselområdet ska normalt innehålla betydande mängder död ved som erbjuder typiska vedlevande arter gynnsamma livsbetingelser.
- Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, brand, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen.

- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Åtgärder som kan vara aktuella att vidta i skötselområdet är till exempel variationsskapande huggningar i unga bestånd samt åtgärder som gynnar lövträd och ovanliga arter knutna till lövträdmiljöer. Detta kan innebära att hugga/röja bort underväxande/konkurrerande barrträd och hägna ut klövvilt under en begränsad tid för att minska betetrycket. I delar med gamla och grova lövträd kan det vara aktuellt att fälla eller ringbarka barrträd som konkurrerar med de gamla lövträden eller riskerar att skugga ut ljuskrävande arter kopplade till dessa lövträd.

4.3. Skötselområde 3: Skog med naturvårdsbränning eller brandefterliknande skötsel (2,5 ha)

Skötselområdet utgörs av talldominerade fastmarksholmar på moränkullar. Området har idag sparsamt med spår av brand, och utgörs av glest förekommande brända moss-överväxta gamla tallstammar och stubbar samt enstaka träd med brandljud.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska på sikt utgöras av en brandpräglad talldominerad barrskog (2,5 ha).
- Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Normalt ska beståndet hysa betydande mängder död ved.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Skötseln ska vara naturvårdsbränning där det är tekniskt möjligt. Exakt avgränsning för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning. Om bränning inte är möjlig att genomföra ska olika brandefterliknande åtgärder kunna tillämpas, t ex ringbarkning, luckhuggning eller markstörning.

4.3. Skötselområde 4: Våtmarker, sjöar och vattendrag med fri utveckling, med möjlighet till hydrologisk restaurering (35 ha)

Skötselområdet omfattar alla våtmarker och vattenmiljöer inom reservatet. Det finns både trädbevuxna myrar samt öppna myrtyper, mindre vattendrag samt en mindre del av en myrsjö.

Sängsjömyran i norr har fått klass 2 i länets våtmarksinventering, och kärret vid Brandbärstjärnen i sydväst har fått klass 3.

Bäckarna i naturreservatet har inte bedömts av Vattenförvaltningen (VISS). Det går ett dike från Brandbärstjärnen mot Sängsjön. Diket finns markerat på kartan i bilaga 2.

Kvarnån (ID WA64183759 i VISS) har idag måttlig ekologisk status eftersom det strax utanför reservatsgränsen finns en damm som höjt vattennivån i Kvarnån och utgör ett effektivt vandringshinder.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker och vatten. Arealen ska inte minska.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar. Dessa processer ska fortgå opåverkat av mänskliga ingrepp. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Sumpskogarna och de trädbevuxna våtmarkerna ska hysa träd i olika åldrar och dimensioner och en betydande andel ska utgöras av stående döda träd.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Våtmarkerna ska i huvudsak lämnas för fri utveckling där de naturliga processerna tillåts fortgå ostört.

Diken som påverkar hydrologin eller den naturliga biologiska mångfalden på reservatets våtmarker eller i vattendragen och sumpskogarna kan åtgärdas för att därefter lämnas för fri utveckling. Aktuella åtgärder kan exempelvis vara igenläggning av diken och tillskapa meandring av vattendrag. Träd som kommit upp till följd av dikningar kan avverkas och tas bort, och det ska också vara möjligt att avverka träd för att kunna genomföra hydrologisk återställning inom skötselområdet.

Om den naturliga hydrologin eller strukturen inom skötselområdets vattenmiljöer visar sig vara påverkad kan återställningsåtgärder utföras.

5. Skötsel för friluftslivet

5.1. Friluftslivets förutsättningar

Naturreservatet nås genom en skogsbilväg som går till en dammanläggning sydost om reservatet. Vid en mindre vändplan i slutet av vägen finns parkeringsmöjligheter. Därifrån går en stig norrut in i reservatet, över en bro vid dammanläggningen. Informationstavlor om reservatet finns uppsatta vid vändplanen och vid reservatsgränsen. Det finns inga iordningsställda

anläggningar inom reservatsgränsen. Länsstyrelsen ansvarar inte för förvaltningen av skogsbilvägen, parkeringen vid vändplan, bron vid dammanläggningen eller stigen, se kapitel 6 och bilaga 3.

Mål för friluftslivet

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att reservatets syfte att bevara naturtyper och arter uppnås.

Åtgärder för friluftslivet

I nuläget bedöms inget behov av ytterligare anordningar för friluftslivet finnas.

Informationen om Brandbärsberget naturreservat ska underlätta för besökare att uppleva området, förhöja upplevelsen av besöket samt informera om gällande regler. Informationsskyltarna, utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska underhållas och bytas ut vid behov. Det ska på skyltarna finnas en karta över reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifterna för allmänheten. Information om Brandbärsberget naturreservat på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

6. Övriga anläggningar

Det finns inga anordningar som inte förvaltas och underhålls inom reservatets skötsel inom reservatet. Söder om reservatet, utanför reservatsgränsen, finns en skogsbilväg som SCA ansvarar för. Vid vägens vändplan finns parkeringsmöjligheter. Naturvårdsverket har för vägen ingått avtal om väghållningskostnader som ger staten rätt att använda vägen dels för skötsel och tillsyn av naturreservatet, dels för att hänvisa besökare till reservatet med personbilar och lättare fordon. SCA ansvarar för att vägen underhålls till den standard som är normalt förekommande för skogsbilvägar (som lägst framkomlig med personbil). Från vändplanen går en stig till reservatet, som passerar en dammanläggning med bro. Dessa anläggningar ligger även de utanför reservatet och förvaltas inte av Länsstyrelsen.

7. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

Renskötsel får bedrivas i naturreservatet enligt gällande lagstiftning.

8. Samråd med rennäring

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby skall genomföras inför kommande skötselåtgärder i Brandbärsberget naturreservat som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötseln. Båda parter skall kunna ta initiativ till samråd.

9. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

10. Sammanställning av skötselåtgärder

Sammanställning av skötselåtgärder. Siffran anger prioritetsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Montering och underhåll av informationsskyltar	Se bilaga 1	Vid behov
Naturvårdsbränning	Skötselområde 3	3
Brandefterliknande åtgärder	Skötselområde 3	3
Lövgynnande skötsel	Skötselområde 2	2
Hydrologisk restaurering	Skötselområde 1	3
Underhåll av gränsmarkering	Se bilaga 1 i beslutet	Vid behov

11. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar och skyltar inom och i anslutning till reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

11.1. Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

11.2. Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån resevatets skötselområden (bilaga 2) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1. Artlista
2. Karta över skötselområden
3. Karta över anläggningar för friluftslivet och informationsskyltar

Artlista

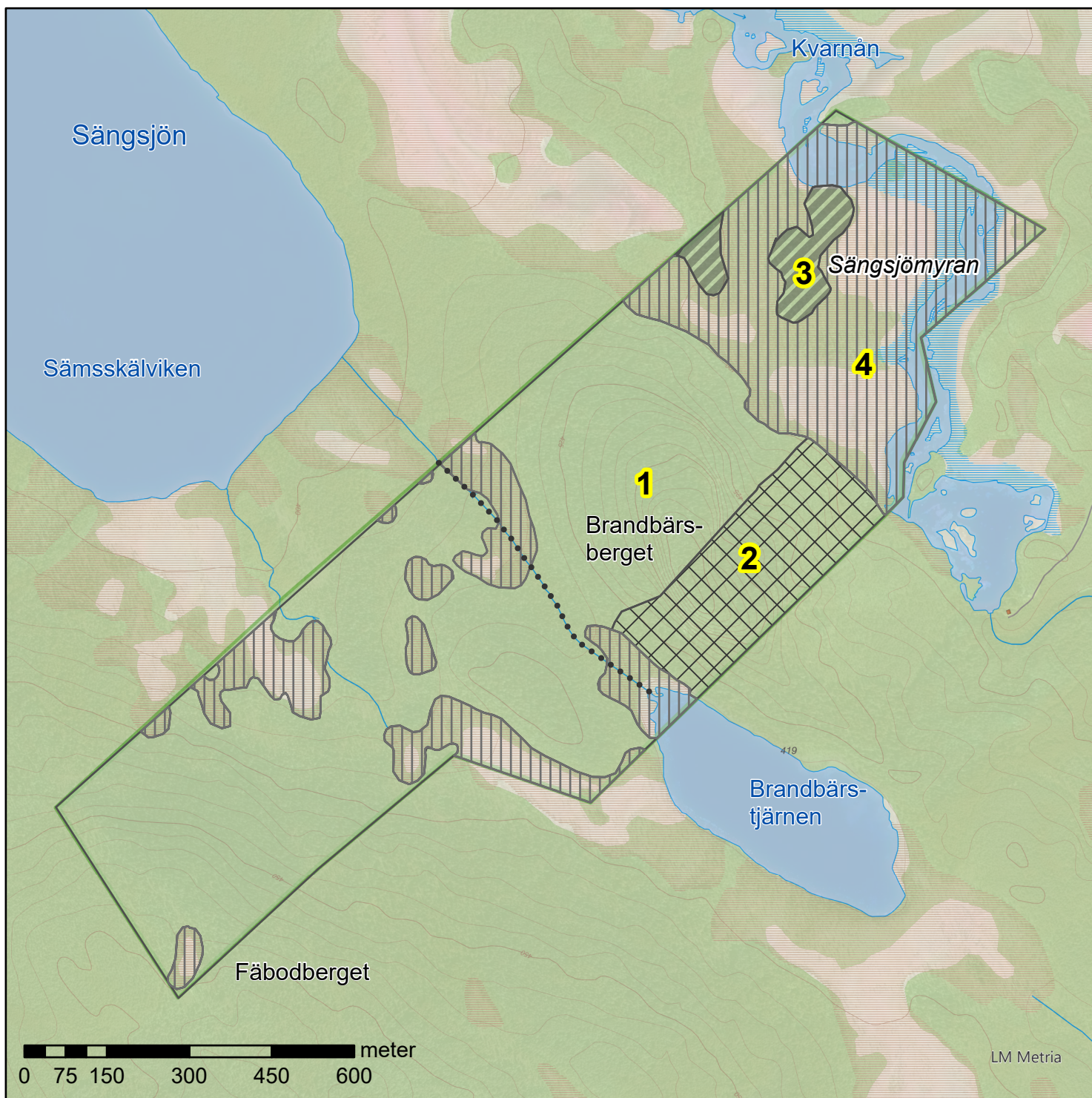
Denna lista redovisar några av de arter som noterats inom Brandbärsberget naturreservat. Hotkategorier presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2020¹. Signalarter är arter som med sin närvaro eller frekvens indikerar att ett område har höga naturvärden.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Lavar		
<i>Alectoria sarmentosa</i>	Garnlav	NT
<i>Carbonicola anthracophila</i>	Kolflarnlav	NT
<i>Hertelidea botryosa</i>	Vedskivlav	NT
<i>Hypogymnia bitteri</i>	Knottrig blåslav	NT
<i>Leptogium saturninum</i>	Skinnlav	Signal
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT
<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrovellav	NT
<i>Nephroma arcticum</i>	Norrlandslav	Signal
<i>Nephroma bellum</i>	Stuplav	Signal
<i>Nephroma parile</i>	Bårdlav	Signal
<i>Nephroma resupinatum</i>	Luddlav	Signal
<i>Parmeliella triptophylla</i>	Korallblylav	Signal
<i>Schismatomma pericleum</i>	Rosa skärelav	NT
<i>Sclerophora coniophaea</i>	Rödbrun blekspik	NT
Mossor		
<i>Dicranum fragilifolium</i>	Skör kvastmossa	Signal
<i>Lophozia guttulata</i>	Vedflikmossa	NT
<i>Sphagnum wulfianum</i>	Bollvitmossa	Signal
Svampar		
<i>Amylocystis lapponica</i>	Lappticka	VU
<i>Asterodon ferruginosus</i>	Stjärntagging	NT
<i>Climacocystis borealis</i>	Trådticka	Signal
<i>Cystostereum murrayi</i>	Doftskinn	NT

¹ SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. CR=Critically endangered/Aktut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Fuscoporia viticola</i>	Vedticka	Signal
<i>Haploporus odorus</i>	Doftticka	VU
<i>Inocutis rheades</i>	Rävticka	Signal
<i>Laurilia sulcata</i>	Tajgaskinn	VU
<i>Leptoporus mollis s. str.</i>		NT
<i>Meruliopsis taxicola</i>	Blodticka	Signal
<i>Pelloporus leporinus</i>	Harticka	NT
<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	Ullticka	NT
<i>Phellinus populicola</i>	Stor aspticka	Signal
<i>Phellopilus nigrolimitatus</i>	Gränsticka	NT
<i>Phlebia centrifuga</i>	Rynkskinn	VU
<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	Granticka	NT
<i>Pseudographis pinicola</i>	Gammelgransskål	NT
<i>Rhodofomes roseus</i>	Rosenticka	NT
<i>Skeletocutis odora</i>	Ostticka	VU
Kärlväxter		
<i>Coptidium lapponicum</i>	Lappranunkel	Signal
<i>Corallorhiza trifida</i>	Korallrot	Signal
<i>Dactylorhiza maculata subsp. maculata</i>	Jungfru Marie nycklar	
<i>Lycopodium annotinum</i>	Revlummer	
<i>Moneses uniflora</i>	Ögonpyrola	Signal
<i>Neottia cordata</i>	Spindelblomster	Signal
Insekter		
<i>Callidium coriaceum</i>	Bronshjon	Signal
<i>Olisthaerus substriatus</i>		NT
<i>Peltis ferruginea</i>	Vanlig flatbagge	Signal
<i>Semanotus undatus</i>	Vågbandad barkbock	Signal
Fåglar		
<i>Apus apus</i>	Tornseglare	EN
<i>Garrulus glandarius</i>	Nötskrika	
<i>Lanius collurio</i>	Törnskata	
<i>Perisoreus infaustus</i>	Lavskrika	
<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett	NT

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Poecile montanus</i>	Talltita	NT
<i>Saxicola rubetra</i>	Buskskvätta	NT
<i>Turdus iliacus</i>	Rödvingetrast	NT

Bilaga 2 till skötselplan för Brandbärsbergen naturreservat i Åsele kommun dnr: 512-1977-2022

Skötselområden

NAMN

- 1. Grandominerad barrskog med fri utveckling, med möjlighet till hydrologisk restaurering
- 2. Skog med lövgynnande och variationsskapande skötsel
- 3. Skog med naturvårdsbränning eller brandefterliknande skötsel
- 4. Våtmarker, sjöar och vattendrag med fri utveckling, med möjlighet till hydrologisk restaurering

••••• Identifierat dike

Bilaga 3 till skötselplan för Brandbärsberget naturreservat i Åsele kommun dnr: 512-1977-2022

Karta över anläggningar för friluftslivet och informationsskyltar

Anläggningar som förvaltas av Länsstyrelsen

i Information

Anläggningar som inte förvaltas av Länsstyrelsen

 Skogsbilväg

P Parkeringsmöjlighet vid vändplan

 Bro vid dammanläggning

 Stig

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, eller via växeltelefonnummer . Ange diarienummer .